

Acestor încercări formaliste, prezentate sub o falsă aureolă de teatru modern, experimentat, le-au dat o replică grăitoare atât montajele inspirate (care au dat, de fapt, tonul adevărat al Festivalului), cât și suita spectacolelor de teatru dramatic. În rindul acestor spectacole, la cea mai înaltă cotă a calității, s-au situat *Tinerete fără bătrînețe* de Eduard Govaľ (Casa de cultură a studenților din Brașov), *Atentat la independență*, teatru-document de Radu Basarab (Institutul de învățământ superior din Sibiu), *Două ore de pace* de D. R. Popescu (Casa de cultură a studenților din Tg. Mureș), *Istoria ieroglică*, după Dimitrie Cantemir (Facultatea de limbi germanice din București). Sprijinite pe texte de valoare, reprezentațiile respective au excelat prin prospețime, prin fantezie, prin umor sau gravitate lirică. Ele au impus, odată cu varietatea și soliditatea concepțiilor regizorale (aparținând fie unor harnici și talentați profesioniști, fie unor inimoși și pricepuți amatori), o întreagă armată de talente, individualități distincte, dotate cu inteligență și cu farmec, capabile să întruchieze frumos și simplu, cu gravitate sau cu sprințară ușurință, caractere viguroase, personaje de teatru vii, colorate, autentice. Ne vom aminti, astfel, cu plăcere, multă vreme, de Romulus Mihăileanu. El a interpretat cu sensibilitate, deopotrivă în accentele de umor, ca și în cele sobre, pe eroul Dorde din *Tinerete fără*

bătrînețe. Nu-l vom uita nici pe Radu Șerban, pentru desenul sugestiv cu care a creionat chipul cameleonului lui Cantemir, nici pe Anca Prisăcaru, care a dat viață, cu atîta sinceritate, Corinei din piesa lui D. R. Popescu, nici pe Gabriela Sîncerăian, ce ne-a convins că poate lua, într-un timp record, înfățișări nespuse de diferite.

Bucuroși să descoperim talentul și capacitatea portretistică a studenților și în celelalte piese ale autorilor noștri contemporani (M. R. Iacoban, Ion Băieșu, Leonida Teodorescu), nu ne-am putut ascunde regretul față de absența lucrărilor cu problematică specifică vieții tineretului și modului propriu de gândire al studențimii.

Alături de studenții amatori, s-au întrecut, la etapa republicană a „Cîntării României”, și studenții ce se specializează în teatru, de la cele două institute, „I. L. Caragiale” din București și „Szentgyörgyi Istvan” din Tg. Mureș. Au fost încununate cu premii spectacolele *Oedip salvat* de Radu Stanca (București), *Năpasta* de I. L. Caragiale și *1907*, în două limbi, română și maghiară (Tg. Mureș). A mai fost distins cu un premiu studentul Mihai Măniușu, regizorul montării *Oedip salvat*. Dar, despre locul și valoarea acestora în contextul teatral actual, într-un număr viitor.

Valeria Ducea

Săptămîna debuturilor în teatrul de păpuși

Examen reușit

Ca să nu seîrte prea rău în proza artistică, comparațiile sînt, adesea, plasate pe o placă rotundă, pivotantă și bine lustruită: expresia *mutatis mutandis*. Nu vom face excepție de la această regulă nescrisă și vom începe prin a susține că recenta Săptămîna a debuturilor în teatrele de păpuși (25—29 aprilie a.c.) a prilejuit manifestări vrednice a fi asemuite, *mutatis mutandis*, cu dificilele examene practice la care, cîndva, se supuneau calfele, sub ochii calzi, însă deloc înecetoși de duioșie, ai frunțașilor breslei. O anume severitate critică era, pe atunci, și este și în vremurile noastre, de dorit, mult superioară bunăvoinței formale, neangajante, în esență, față de tinerii confrăți hotărîți „să preia ștafeta”. Arta păpușărească a avut numai de cîștigat de pe urma acestei puneri în evidență a situației la zi din domeniul respectiv și, chiar dacă nu toate cele opt spectacole vizionate au dat satisfacție, bilanțul, consemnat și într-o dezbatere finală, este po-

zitiv: noi dramaturgi și noi regizori, noi scenografi și noi compozitori, noi actori-mînuitori răspund *prezent* la startul bunei speranțe.

Cei doi parametri principali, observați pe parcursul manifestărilor acestei Săptămîni — talentul și profesionalitatea noilor veniți — au oferit, firește, diagrame sinuoase. Mai întii, pentru că nu totdeauna distinețiile necesare au fost lesne de operat: de pildă, aplaudînd reușita unui spectacol ca *Sufletele*, delicat și elegant ca un desen filigranat și sprijinit pe nervurile unui umor foarte subțire, spectacolul realizat de Teatrul din Baia Mare, sub bagheta experimentatei regizoare Ildiko Kovacs, cum să separi laurii cuvenii lui Emanoil Enghel, debutant în dramaturgia păpușărească, autorul prelucrării unui basm (greoi) de Clemens Brentano? Invers, cum să apreciezi gradul de pregătire a actorilor-mînuitori (și subliniem jumătatea a doua a sintagmei) Lidia Crețu, Mihai Brumă

Uzeanu, Rodica Dimitrescu, Rodica Tudoroiu, Teodor Ispas, toți, recent calificați și angajați de Teatrul de păpuși din Craiova, când cele două spectacole prezentate de acest colectiv (*Prințesa Majolenska și Culoarele*) au fost aproape în întregime puse în scenă cu mijloacele teatrului de dramă, elementele păpușărești fiind puține, marginale, irelevante? Specificitatea, invenția sensibilă întru dezvoltarea unei arte neconfundabile, rezolvările fericite ale binomului om-materie, cunoașterea tot mai aprofundată a ceea ce obişnuim a numi sufletul păpușii, teritorii pentru a căror delimitare și stăpânire noii veniți trebuie să facă eforturi serioase, cer organizarea altor confruntări serioase ale forțelor tinere. Proxima întâlnire a fost, de altfel, anunțată pentru toamna acestui an și va fi găzduită de Constanța.

În al doilea rând, raportul dintre intenție și realizare necesită precizări, nuanțe, mai ales acolo unde un hiatus vizibil ar risca să ne conducă spre concluzii pripite. Punind în scenă *Băiatul și raza*, piesă de Mircea Ionescu și Constantin Vremuleț, debutanți în dramaturgie, Teatrul de păpuși din Galați a făcut, onest și cu temeritate, încercarea de a familiariza copiii vârstei preșcolare cu un eveniment istoric de primă mărime, în speță, Eliberarea. Implicațiile teoretice (vizind întrebarea dacă alături de registrele clasice: poetic, grotesc, fantastic, mai e loc, în teatrul păpușăresc, și pentru un realism eroic) nu par a fi fost, deocamdată, elucidate. Ambția în acest sens e lesne detectabilă, dar rezultatul concret ne oferă un hibrid de simboluri perfect neconvingător. S.S.-istul Herr Rap-Rap și polițaiul Cătușă au fost stinjenii de vecinătatea unor vegetale vorbitoare, în calitate de... victime ale fascismului, iar acțiunile, amintirile și principiile muncitorului, fetei și soldatului, siluete de insurgenți, s-au văzut serios concurate, în atenția publicului, de mișcările vioiului... Bombonel, un cățeluș. Să însemne aceasta că pista trebuie, negreșit, părăsită, iar tematica „mare”, aminată pentru alte vârste, eventual, chiar recuzată de teatrul păpușăresc, în favoarea altor modalități scenice? Continuăm a crede că nu; cu condiția unui efort dramaturgic neconcesiv la facilități și dulcегării. Deci: temelor mari, condeie pe măsură!

Tot notabilă a fost și prima intrare în arena păpușarilor a regizorului Silviu Purcărete. Că, după semnarea direcției de scenă pentru *Romeo și Julieta*, *Jurnalul unui nebulă*, *Soldatul fanșaron* etc., montarea la Teatrul de păpuși din Constanța a basmului *Călina Făt-Frumos* (dramatizare după Victor Eftimiu), de Agripina Foreanu Hăulică și Lidia Ionescu, nu a fost, în nici un caz, privită ca simplu divertisment, cu rabat de exigență, a dovedit-o din plin acest spectacol de certă ținută intelectuală. El a fost, totuși, disputat; de ce? Pe de o parte, feerie cu păpuși grațioase (Călina, Măghiran), amintind de ilustrațiile originale ale *Micului prinț* saint-exupéry-an,

o coloană sonoră sonoră excelentă servind balada și bocetul, stilizate într-o ambianță incantatorie, momentele intense dramatice subliniate cu meșteșug; pe de altă parte, însă, numeroase greșeli de eceraj, minuitorii, involuntar vizibili pe fundal (*noir* alterat de *gris*), anumite probleme de joc cu păpușa purtată, tehnicește, cam stingaci soluționate. Deși neîmplinirile provin, poate, cum s-a sugerat, dintr-un număr insuficient de repetiții pentru spectacolul în deplasare, rămâne deschisă problema familiarizării regizorului de dramă cu teatrul de păpuși, prin multiplicarea ocaziilor de colaborare. Transgresarea genului și deprinderea cu noile unelte se vor dovedi, categoric, fertile, ori de câte ori talentul este, și el, categoric — și, la Silviu Purcărete, credem că este cazul.

Un debut regizoral — Irina Niculescu — și unul scenografic — Antonio Albici — au fost notate pe fișa sprintarului spectacol *O poveste oarecare, joaca-ncepe la intrare*, după un basm polonez, tinăra regizoare fiind și coautoarea textului (cu Alecu Popovici). Promisiunea conținută în titlul-distih a fost respectată; povestea e un pretext pentru o joacă antrenantă, fantezie la trap în jurul unui paravan, unde un biet croitoraș luptă cu un balaur și sfârșește prin a-l coase... pardon, a-l învinge. Albici amuză, amuzându-se: balaurul lui are, drept cap, o uriașă pilnie de trombon, pisica vrăjitoarei e alcătuită din două sfere verzi, rotite autonom, căluțul e foarte mic și albastru, dar cu picioare uriașe — patru panglică fluturătoare.

Prezentă în manifestările Săptămânii și cu un program experimental pentru preșcolari (desfășurat în foyer-ul de la studioul „Cassandra”, cu naturalețea și prospețimea teatrului adus și jucat în grădinițe), Irina Niculescu se dovedește un bun psiholog al copilului, un exigent căutător de texte (selecțate din „Antologia inocenței”), un aliat credincios al simplității bogate în sugestii. E adevărat că, după ce și-a petrecut copilăria și adolescența printre sfurile lui „Tândărică”, ea a absolvit cursurile Academiei de Arte din Praga. Până unde merge efortul de emancipare artistică? Vom trăi și vom vedea dacă, într-adevăr, în vreme ce capra sare masa, iada sare casa.

Adnotarea performanțelor de debut nu se poate încheia fără un cuvânt despre merituoașă idee a Gabrielei Giorgia Cerchez de a omagia, printr-un basm original, frumusețea pădurii argeșene Trivale; idee slujită, din păcate, de un spectacol modest la Teatrul din Pitești (regia și scenografia, Constantin Russu); despre mișcările caligrafiate, cu mult haz, în spațiul scenic, de către mirobolantul personaj Păsărilă, însuflețit de Adriana Pricope, în *Harap Alb*, la Teatrul de animație „Licurici” din Bacău, în regia lui Petru Valter și în scenografia Idei Grumaz, precum și despre agreabilele miniaturi muzicale compuse de Cristian Misievici pentru același spectacol; în sfârșit, despre colaborarea dintre

un poet, Mihai Dușescu, și un regizor, Mircea Cornișteanu, uniți în efortul de a sensibiliza copilul la farmecul adânc al culorilor, într-o formulă dornică să evite didacticismul, însă izbutind doar în parte (*Culorile*, la Teatrul de păpuși din Craiova).

Există, prin urmare, forțe numeroase și proaspete, despre care manifestările Săptămânii au oferit mostre elocvente. Dar meritul cel mai de seamă al mini-festivalului organizat de A.T.M. în colaborare cu Teatrul „Tândărică” este acela de a fi „detonat” într-o rază lungă de acțiune. Să desprindem trei. Ce trebuie făcut pentru stimularea dramaturgiei de calitate, sector aflat încă în

suferință? A juca tot mai mult în fața paravanului și tot mai puțin îndărătul lui este o modă sau o necesitate în teatrul păpușăresc? Actualele formule de calificare a noilor actori-minuitori în studiourile teatrelor corespund, ori nu, necesităților învățămîntului profesional?

Elaborarea colectivă a unor răspunsuri judicioase, întemeiate pe studiul temeinic al realităților și al mutațiilor optimizatoare, prefigurează, fără doar și poate, trecerea treptată a foștilor ucenici, actuale calfe, în rîndurile viitorilor meșteri-păpușari.

Ștefan Iureș

Dansul tematic

„Spre comunism, în zbor”

Muzica: TIBERIU OLAH. Coregrafia și scenariul: AMATO CHECHULESCU. Realizatori: ansamblul Operei Române și ansamblul Liceului de coregrafie. Soliști: MAGDALENA POPA, PETRE CIORTEA, CARMEN LANGA (cl. XI), CRISTIAN LOGHIN (cl. XII).

Coregraful Amato Chechiulescu a conceput, sub semnul tematic al zborului spre comunism, o suită de „imagini în mișcare” inspirate din realitățile noastre contemporane, din abnegația cu care poporul răspunde chemărilor partidului, în opera de construire a unei lumi noi, mai bune și mai drepte. Tot el le-a pus în scenă, lucrînd, paralel, cu două echipe diferite: în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”, cu elevii Liceului de coregrafie (care au cucerit, pe lângă admirația spectatorilor, și binemeritul loc I în finala pe țară a elevilor și pionierilor) și cu compartimentul de dans al Operei Române, care s-a produs, în ziua de 1 mai, la televiziune.

Linia coregrafică a spectacolului se remarcă printr-o deosebită originalitate, prin bogăția mișcării și prin elanul tineresc; de asemenea, prin folosirea unui limbaj simplu, perfect adecvat liniei muzicale trasate de Tiberiu Olah, inițial, pentru film, dar care își dezvăluie și reale virtuți scenice și dansante, prin melodicitatea ei expresivă și prin ritmica rafinată.

Prima parte, înfățișînd un ansamblu de tineri și tinere îmbrăcați în salopete albastre,

simbolizează elanul de edificare a societății. Băieții execută cu vigoare una dintre cele mai dificile partituri tehnice ale dansului (sărituri lungi, înalte, cu schimbarea în aer a pozițiilor brațelor și picioarelor, cu cambre-uri repezi, numite, în limbaj coregrafic, arabesque-uri, entrelasé-uri, saut-de-basque-uri); jocul lor se păstrează, însă, firesc și vesel, închipuind un zbor, de păsări, parcă, îmbătate de libertate și de lumină. În contrast, cîteva stop-cadre îmbogățesc și dau substanță dansului prin atitudinile de grup statuar sugerînd imaginea tinerilor muncitori ai țării, cu lumina viitorului întipărită pe fețe.

Doi soliști, într-un duet plin de farmec și delicatețe, cu mișcări serafice, curgătoare, dar energice, reprezintă desăvîrșirea unui vis de demult, sintetizează sentimentele nobile cei însuflețesc pe tinerii patriei noastre. Carmen Langa (cl. XI) și Cristian Loghin (cl. XII), virtuali soliști ai primei noastre scene lirice, au demonstrat frumoase posibilități tehnice și artistice, suplețe, gingașie.

În încheiere, soliști și corp-ansamblu apar într-un „tutti orchestral”, îndreptîndu-se liber, cu mișcări de factură clasică, dar vădit supuse exigențelor dansului modern cu temă, spre apoteoză — triumful libertății și al frumuseții.

Spectacolul oferit de colectivul Operei Române, în ziua de 1 mai, a dat partiturii concepute de coregraf, prin evoluția Magdalenei Popa și a lui Petre Ciortea, desăvîrșire.

Doina Moga